

Закон о чеку за Краљевину Југославију, 1930.

Садржај

Закон о чеку

Издање и облик чека

Индосамент

Одговорност и плаћање

Регрес због неисплате

Умножавање

Застарелост

Тужба из основног посла

Прописи Меничног закона који вреде за
чек

Казнени прописи и прописи о судском
поступању

Прелазна и завршна наређења

Уредба о празницима у смислу
Меничног закона и Закона о чеку

Уредба о замени протеста достављањем
преписа менице (чека)

Уредба о протестним регистрима и о
наградама за извршење протеста

336.717.13
(497.1)(094.5)

КА ЗАКОНА

них судском и администра-
тивном праксом

ГОЈКО НИКЕТИЋ

СВ. 111.

ЗАКОН

О Ч Е К У

ЗА КРАЉЕВИНУ ЈУГОСЛАВИЈУ

3839

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

1. Кнез Михайлова ул. 1.

1930

у нови инвентар бр. 2908
1 јануар 1942 год.
Београд

111. Св. ЗБИРКА ЗАКОНА Св. 111.
протумачених судском и администра-
тивном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

ЗАКОН
О ЧЕКУ

ЗА КРАЉЕВИНУ ЈУГОСЛАВИЈУ

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1. Кнез Михаила ул. 1.
1930

Чл. 6.
38526

С А Д Р Ж А Ј :

Закон о чеку

	Стр.
Издање и облик чека (§§ 1.—6.)	11
Индосамент (§§ 7.—8.)	16
Одговорност и плаћање (§§ 9.—18.)	18
Регрес због неисплате (§ 19.)	27
Умножавање (§ 20.)	28
Застарелост (§ 21.)	29
Тужба из основног посла (§ 22.)	29
Прописи меничног закона који вре- де за чек (§ 23.)	30
Казнени прописи и прописи о суд- ском поступању (§§ 24.—27.)	33
Прелазна и завршна наређења (§§ 28.—31.)	35
Уредба о празницима у смислу Меничног закона и закона о чеку	37
Уредба о замени протеста достављањем преписа менице (чека)	40
Уредба о протестним регистрима и о награ- дама за извршење протеста	41

РЕГИСТАР

Авал — као обезбеда исплате § 10.

— ко га може дати § 10.

— претпоставка за трасанта § 8.

Акцепт — изјава о њему нема чековно правног дејства § 9.

Банка — као трасант чека § 2.

Банка Народна — бели и црвени чек § 18.

Бели чек — Народне Банке § 18.

Битни састојци — чека § 1.

Бланко — индосамент на чеку на доносиоца § 8.

Број текући — умноженог чека § 20.

Дан — издања чека § 1.

Датум — издања чека § 1.

Дејство — изјаве о акцепту § 8.

— индосамента чека § 7.

— опозивања чека § 15.

Делимични — индосамент је ништаван § 8.

— исплата може се одбити § 16.

— исплата мора се прибележити и издати призна-
ница § 16.

Доспелост — чека § 11.

Забрана — брисања прецртаја чека. § 17.

— исплате у готовом новцу § 18.

Завод за обрачунавање — уверење о неизмирењу § 19.

Задовљење — на случај трасирања непокривеног чека
§ 4.

Закон менични — који прописи вреде и за чек § 23.

Застарелост — регресних захтева § 21.

Захтеви регресни — застарелост § 21.

Изјава — о акцепту без чековно правног дејства § 9.

— трасатова о неисплати § 19.

Ималац — застарелост регресних захтева § 21.

— може одбити делимичну исплату § 16.

— мора дати на чеку потврду о исплати § 16.

— може прецртати чек § 17.

— регрес због неисплате § 19.

Индосант — застарелост регресних захтева § 21.

Индосамент — делимичан ништаван је § 8.

— код чека на доносиоца § 8.

— мор бити безуслован § 8.

— на трасата § 8.

— на доносиоца ништаван је § 8.

— чека § 7.

Искључење — трасантове одговорности сматра се за не-
написано § 6.

— тужбе из основног посла § 22.

Исплата — делимична може се одбити § 10.

— забрана исплате у готову новцу § 18.

— одговорност трасантова § 6.

— обезбена авалом § 10.

— подношење § 12.

— после рока § 15.

— прецртаног чека § 17.

— мора се одбити у случају познатог трасантовог
стечаја § 14.

Казна — надлежност § 26.

Казнени — прописи § 24.

Календари — разни утицај на рок плаћања § 13.

Камата — у чеку § 3.

Менични закон — који прописи вреде за чек § 23.

Место издања — кад се нарочито не означаи § 3.

— чека § 1.

Место плаћања — закон истог меродаван је за рок под-
ношења на исплату § 12.

— кад се нарочито не означаи § 3.

— чека § 1.

Могућност — забране исплате у готовом новцу § 18.

Надлежност — за казне § 26

На доносиоца — индосамент ништаван је § 8.

— кад не вреди чек на доносиоца § 5.

— може се издати чек § 5.

— чек не може се умножити § 20.

Назначење — прецртаја чека § 17.

— доспелости чека § 11.

На име — може се надати чек § 5.

Намерно — огрешење о прописе § 24.

Намира — о делимичној исплати § 16.

Народна Банка — бели и црвени чек § 18.

Неисплата — протест § 19.

— регрес § 19.

Непокривен чек — трасант одговара за потпуно задово-
љење § 4.

Неспособност — за обавезивање кад је без утицаја § 14.

Обезбеда — исплате авалом § 10.

Облик — чека § 1.

Обрачун — путем чека § 18.

Огрешење — намерно о прописе § 24.

Одбијање — делимичне исплате § 16.

Одговорност — трасантова за исплату § 6.

Одређивање камате — сматра се као ненаписано § 3

Означење — текућег броја код умноженог чека § 20.

— чека § 1.

Опозивање — чека кад има дејства § 15.

Општи — прецртај чека § 17.

Очување — регреса § 19.

Плативост — чека § 11.

Плаћање — чека § 11.

— упут § 1.

По виђењу — исплата чека § 11.

Подношење — на исплату §§ 12., 19.

Покриће — као услов трасирања чека § 4.

— може трасант њиме располагати кад правно-важно опозове чек § 15.

— мора постајати у моменту издања чека § 4.

По наредби — може се издати чек § 5.

Потврда — да је чек исплаћен § 16.

Пстпис трасантов — као битни састојак чека § 2.

Пештанска Штедионица — као трасат чека § 2.

Посебни — прецртај чека § 17.

— прецртај претварање у општи § 24.

Пренос — индосамента § 7.

Претварање — посебног прецртаја у општи § 24.

Претпоставка — авала за трасанта § 8.

— подношење на исплату § 12.

— признанице § 8.

Прецртај — чека § 17.

Прецртан — чек § 17.

Признаница — о делимичној исплати § 16.

Примерак — умноженога чека § 20.

Протест — због неисплате § 19.

Разлика — календара код рока плаћања § 13.

Регистрирана фирма — као трасант § 2.

Регрес — због неисплате § 19,

Регресни — захтеви застарелост § 21,

Рок — за подношење чека на исплату § 12.

— у коме се мора подићи протест због неисплате § 19.

Садржина — чека § 1.

Састојци — чека § 1.

Смрт — трасантова без утицаја на дејство чека § 14.

Стечај — трасантов утиче на исплату § 14.

Текући број — умноженог чека § 20.

Трасант — кад правноважно опозове чек може располагати покрићем § 15.

— који нема покрића § 25.

— може прецртати чек § 17.

— може прецртати чек § 17.

— може трасирати само покривен чек § 3.

— одговара за исплату § 6.

— његова смрт или неспособност § 14.

Трасат — кад мора одбити исплату § 14.

— кад плаћа чек шта може захтевати § 16.

— означење у чеку § 1.

— његов индосамент ништаван је § 8.

Трасант чека — ко може бити § 2.

— плативог ван земље § 2.

Трасирање — чека без датума или са неистинитим датумом § 24.

Тужба — из основног посла § 22.

— надлежност са чековну тужбу § 27.

— регресна § 9.

Умножавање — чека § 20.

Упут — за плаћање чека § 1.

Услов — индосамента сматра се да није написан § 8.

Утицај — смрти трасантове или његове чековне неспособности § 14.

— трасантовог стецаја на исплату § 14.

Утврђивање — поднашања на исплату и неисплате § 19.

Фирма регистрирана — као трасант чека § 2.

Форма — чека § 1.

Цитирање — менично правних прописа § 23.

Црвени чек — Народне Банке § 18.

Чек — за обрачун § 18.

— кад не вреди § 3.

— кад се мора одбити исплата § 14.

Чек — који прописи меничног закона вреде за чек § 23.

— како се плаћа § 11.

- може се пренети § 7.
- на кога не може трасирати § 2.
- његова садржина § 1.
- обезбеда исплате авалом § 10.
- опозивање § 15.
- платив ван земље на кога се може трасирати § 2.
- прецртан § 17.
- умножавање § 20.

Чековна неспособност — кад је без утицаја § 14.

Штедионица Поштанска — као трасат чека § 2.

ЗАКОН

О ЧЕКУ

За Краљевину Југославију.

од 29. новембра, 1928. год.

Издање и облик чека

§ 1. — Чек садржи:

1. означење да је чек, написано у самом слогу исправе, или ако је ова издана на страноме језику, израз који на томе језику одговара појму чека;

2. безусловни упут да се плати одређена свота новаца из трасантовог покрића;

3. име онога који треба да плати (трасат);

4. место где треба платити;

5. означење места где је чек издан и дан, месец и година кад је издан;

6. потпис онога који је чек издао (трасант)

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 1.

По француском закону о чеку и по обичајном праву Србије, датум издања мора се написати словима. То се овим нацртом не тражи, као што се то не тражи ни законима о чеку који важе у

Хрватској, Војводини, Далмацији и Словенији, па ни у узансима Београдске Берзе. Но комисија је истинитост датума обезбедила строгим казним прописима — Прописи § 1. разликују се од хрватско-угарскога и аустријскога закона у томе, што се тражи означање места плаћања, али с обзиром на § 3., став 2—4 у ствари није велика разлика.

§ 2. — Чек који је платив у земљи, може се трасирати само:

1. на фирме регистриране (протоколисане) код суда, које се у виду обрта баве банкарским пословима;

2. на Поштанску Штедионицу Краљевине Југославије, банке јавноправних тела и друге заводе, који су по својим статутима овлашћени за преузимање туђег новца.

Чек који је платив ван земље, може бити трасиран и на друга лица, према закону места плаћања.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 2.

Комисија је одлучила да у нашој земљи не треба дати способност да свако лице може бити чековним трасатом, него да, бар за сада, треба задржати систем који већ важи у нашим чековним законима, а у пракси и у оним областима наше земље, које немају чековних закона. Тај се систем састоји у томе да се чекови могу трасирати само на кредитне заводе, банке и банкаре. Треба некако централизовати саобраћај са чековима било ради умањења плаћања у готовом новцу, било ради онемогућавања лажних чекова. Тако је у пољском закону и у италијанском нацрту.

К броју 1. става првог, треба напоменути, да се појам банкарских послова одређује према схватању привредних кругова, а приметити је да се и трговински законици овим појмом служе, али га не дефинишу. У пракси биће трасати готово саме банке.

Речи „у виду обрта” значи да може бити трасат само онај који се бави банкарским пословима ради сталне добити.

Заводи који могу бити трасати, ма да нису трговци побројани су у броју 2. Мислило се на разне државне банке, као Државна Хипотекарна Банка, Банка за пољопривредне кредите и т. д. занатлијске, хипотекарне банке и особито штедионице, ма да не би биле трговци (на пр. у Словенији). Види се, дакле, да је круг трасата по тач. 1. и 2. доста широк.

§ 3. — Исправа, у којој не би било ма којега од састојака побројаних у параграфу првом или која не одговара параграфу другом, не вреди као чек; од тога се изузимају случајеви који су одређени у ставовима што долазе.

Ако се место плаћања нарочито не означа, сматраће се као такво оно место које је означено поред имена трасатовог.

Чек, у коме није назначено место где је издан, сматра се да је издан у месту које је означено покрај имена трасантовог.

Одређивање камате у чеку сматра се као да није написано.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 3.

Место плаћања одређује се по овим начелима: 1. ако је нарочито означено у чеку; 2. ако

то није сматра се место назначено поред трасатовог имена као место плаћања. — Ако није назначено место издања сматра се као место издања оно место које је означено покрај трасатовог имена.

§ 4. — Чек се сме трасирати само на оно лице (§ 2.) код кога трасант има покрића, којим може располагати путем чека према изречном или прећутном споразуму са истим лицем.

Трасант, који изда непокривен чек, дужан је у сваком случају дати имаоцу потпуно задовољење.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 4.

По овом параграфу чек се може трасирати само на лице које има покриће на расположењу трасантовом. Не треба да се покриће састоји баш у готовини, може бити и тражбина из текућег рачуна, из посебног кредита за хонорирање чекова и т. д. Али свакако треба да има покрића већ у време издања чека (в § 25.). — Опасно би било да се изближе определи појам покрића, јер би то могло доћи у сукоб са потребама практичног живота. Исто тако комисија се није одлучила да ремитенту даде непосредно право на покриће против трасата, пошто би се тиме могли, нарочито у стечају, изиграти остали веровници. — У другом ставу изриче се за непокривен чек начело апсолутне одговорности, т. ј. трасант одговара за потпуно задовољење у сваком случају, т. ј. било да има или нема његове кривње. — У погледу казне види § 25. —

§ 5. — Чек се може издати на име, по наредби или на доносиоца.

Чек, који је издан на име са означањем „или доносиоцу“ или другим изразом који то исто значи, сматра се да се има платити доносиоцу.

Чек без означања коме га треба платити, има се платити доносиоцу.

Трасант може издати чек на своје име или по својој наредби.

Не вреди чек на доносиоца у коме је трасант уједно трасат.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 5.

Трасант може издати чек на своје име или по својој наредби; тако гласи став 4. овог параграфа. И заиста, трасант који има новац на расположењу код какве банке, може наредити не само да се износ чека исплати неком трећем него и њему самом, али чек који би гласио „на доносиоца“, а који је издат на самог трасанта, по ставу петоме овога параграфа, не може да има вредности, јер би овакав чек имао велике аналогije са новчаницама, које издају привилеговане банке и давао би могућности злоупотребама. Трасант дакле не може ни на себе као трасата издати чек на своје име на означањем „на доносиоца“ пошто се такав чек по ставу другом сматра као чек на доносиоца. Значај чека у смислу става другог је нарочито тај, да трасат не мора испитивати формалну легитимацију имаоца. Тако и на формуларима чекова наше Народне Банке увек стоји напомена, да Банка неће исплаћивати чекове, на којима нема додатка „или доносиоцу“. То је зато, што Народна Банка неће да испитује идентитет доносиоца чека. — И чек, у коме није казано коме се има платити, по нацрту има се платити доносиоцу. —

§ 6. — Трасант одговара за исплату. Свака напомена, којом би трасант искључивао ову одговорност, сматра се као да није написана.

Индосамент

§ 7. — Сваки чек, изузимајући само онај на доносиоца, може се пренети индосаментом шта више и онда кад није изречно трасиран по наредби.

Кад је трасант у чеку ставио речи „не по наредби“ или израз који то исто значи, исправа је преносива само у облику и са дејствима обичног уступљења.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 7.

У овом је пропису (став 1.) разлика од постојећих наших закона у томе, што ће се чек, који не гласи на доносиоца (§ 5. став 1.—3.), и ако у њему нема напомене („по наредби“) моћи преносити индосаментом као и меница, док је по постојећим законима чек могао бити пренешен само цесијом. —

§ 8. — Индосамент мора бити безуслован. Сваки услов, од кога би он зависио, сматра се као да није написан.

Делимични индосамент је ништаван.

Исто тако ништаван је индосамент „на доносиоца“ као и трасатов индосамент.

Когод, изузимајући трасата, стави потпис на полеђини чека издатог на доносиоца одговара као авалиста трасантов.

Индосамент на трасата вреди као намира (признаница), изузимајући случај кад трасат има више радња (предузећа), и кад је индосамент извршен у корист радње која се налази у месту, различном од оног на кога је чек био трасиран.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 8.

По овом параграфу, ставу 3., сматрају се као невредећи индосаменти „на доносиоца“, а онај, који стави такав индосаменат, изузимајући трасата, сматра се по четвртом ставу као авалиста за трасанта чека. Ово је учињено у смислу наређења става другог § 15. немачког закона о чеку, па се у суштини и подудара са меничним законом. — Питање, да ли треба дозволити и индосамент на доносиоца, у теорији и на међународним конференцијама још није коначно решено, али комисија не сумња, да у нашој земљи, где чековни саобраћај још није много развијен, треба што једноставнијих прописа у погледу пренашања. И чини се, да је најбоље да се забрани претварање чека на доносиоца у чек по наредби (§ 7., став 1.), или чек по наредби у чек на доносиоца (§ 8., став 3.). Али тиме није забрањен бланко индосамент на чековима који гласе на доносиоца. — Што се тиче случаја, кад се чек пренесе на трасата, треба сматрати да се трајбина из чека угасила *per confusionem*, јер би трасат морао да плати самом себи по виђењу. Једини изузетак дозвољава се, кад се чек пренесе у корист једнога предузећа (обично ће то бити филијала), ако трасат има у другом којем месту друго предузеће. —

Одговорност и плаћање

§ 9. — Изјава о акцепту која би се ставила на чек, нема чековноправног дејства:

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 9.

Хашки нацрт сматра да чек не треба да буде акцептиран од трасата, јер се иначе чек уподобљава новчаницама. Али како у многим државама постоји акцептирање или сертификарање чека, то је хашки нацрт другим ставом овога параграфа оставио државама, да могу допустити акцептирање, сертификарање или визу чека и да им одреде правно дејство. — Пошто ни у хрватско-угарском ни у аустријском закону о чеку нема прописа о визи чека, и није се ни осећала потреба за то, комисија сматра да таквих норми не треба ни постављати. Пракси пак је остављено решавање у поједином случају, да ли изјава о акцепту на чеку има какав нечековно-правни значај, на пример: као акцепт трговачке упутнице, или да служи као доказно средство у парници ради покрића и т. д.

§ 10. — Исплата чека може се обезбедити авалом.

Осим трасата ово обезбеђење може дати свако треће лице, па и лице које је чек потписало.

§ 11. — Чек се плаћа по виђењу.

Исправа, у којој би доспелост друкчије била назначена, није чек.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 11.

Једини рок доспелости чека, јесте по виђењу. — По нашим досадашњим законима, чек у којем је била доспелост друкчије одређена, није неваљан, него вреди као чек по виђењу. Ово је недоследно јер трасанту намеће доспелост, коју није хтео што би за њега могло бити и опасно, ако је рачунао да ће о доспелости, коју је он назначио у чеку имати покриће, а међутим пошто се чек може одмах поднети, он нема покрића. Па и трасат код којег има покрића и који може да исплати чек и пре доспелости, како је у чеку означено ипак је у неприлици према своме ремитенту — трасанту; ако исплати чек по виђењу, повредиће авизу, ако га не исплати, трасант мора да подноси регресне трошкове. Најјединственије је дакле, да се чек, који се према својој садржини не би смео платити по виђењу не сматра као чек.

Разуме се пак, да ни по новом закону не треба у чеку изречно назначити да је платив по виђењу; ако нема никакве ознаке доспелости он је ваљан по првом ставу овог параграфа и платив по виђењу.

Комисија не препоручје да се дозволи чек са друкчијом ознаком доспелости, јер чек има да буде само сретство за исплату, да замени плаћање готовим новцем; међутим исправе, код којих је као дан плаћања предвиђен један одређени дан, у ствари су сретства кредита, јер се не разликују од менице.

§ 12. — Чек треба да се поднесе на исплату у року одређеном по закону места плаћања. Ако у том месту нема таквих прописа, вреде прописи овога закона.

Чек, који се има платити у нашој земљи, ваља трасату поднети на исплату; рачунајући од дана издања:

1. у року од пет дана, ако је место издања и плаћања у нашој земљи једно исто; а ако је различито, у року од петнаест дана;

2. у року од двадесет дана, ако је чек издат у другој којој европској земљи;

3. у року од четрдесет дана, ако је чек издат у којој земљи изван Европе и то на обалама Средоземнога и Црнога Мора или на острвима у њима;

4. у року од шесдесет дана, ако је чек издат у којој другој ваневропској земљи.

Кад се чек поднесе заводу за обрачунавање, код кога је трасат члан или има заступника, сматра се да је поднет на исплату.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 12.

Чек се има поднети на исплату у року који одређује закон места плаћања.

По садашњим законима у Француској месни чекови имају се поднети на исплату у року од пет дана а страни за осам дана, рачунајући у рок и дан издања. У Швајцарској важе исти рокови. У Белгији тридесет шест дана, а у Италији, Румунији, Португалији осам и петнаест дана. У Шпанији рокови су пет и осам дана, али чекови повучени из страних земаља, имају се поднети у року од дванаест дана.

Хрватско-угарски закон разликује пет географских предела према удаљености места плаћања од места издања а рокови су одређени апсолутно. Аустријски закон има за рокове, издане ван земље а плативе у земљи (у неким случајевима и за чекове плативе и издане у земљи) дружичији систем: чек треба да се за пет дана после издања пошаље у место плаћања, а овде

треба га за пет дана поднети на исплату. Дани транспорта се не убрајају. Јасно је да је овај систем врло еластичан, јер узима у обзир саобраћајне прилике, но непрактичан је у толико, што треба доказивати и дан, кад је чек послат и дан кад је чек стигао у место плаћања. Због тога је комисија решила да усвоји систем апсолутних рокова, а узела је у обзир мишљење привредних кругова о дужини рокова.

Министар Трговине и Индустије увешће и прописаће уређење завода за обрачунавање.

§ 13. — Кад је чек трасиран између два места у којима постоје разни календари, тада ће се дан издања превести на онај дан који му одговара у месту плаћања.

§ 14. — Ни смрт трасантова ни његова чековна неспособност за обавезивање кад наступе, пошто је чек издан, немају никаквога утицаја на дејства чека.

Трасат мора одбити исплату чека, ако зна да је над имовином трасанта отворен стечај.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 14.

У интересу што јачег поверења у установу чека, ни смрт, ни стечај трасанта ни његова неспособност за обавезивање (на пр.: куратела) нема утицаја на дужност трасата да чек исплати. Он је дужник трасатов за износ покрића који се код њега налази а кад је трасант чек издао он је тиме овластио имаоца да подигне то покриће.

Тако је питање ако трасант падне под стечај. По општим начелима нема сумње да и покриће које се налази код трасата спада у сте-

чајну масу. Ако трасат исплати чек, смањује се маса, фаворизира се ималац чека на штету осталих веровника трасантових. Да ли је тако погодновање оправдано, спорно је, закони се разликују. Комисија је заузела становиште, да се чек по правилу не узима као *datio in solutum* (као наплата) него ради наплате, и с тога гледишта правилније је да се ималац чека не фаворизира. Тако је и спречена могућност злоупотребе чека коју су помињали делегати Енглеске на хашкој конференцији, наиме да је у пракси утврђен факт да су људи пред смрт у виду чека прикривали легате на штету законских наследника.

Овако је то регулирано и у садањем хрватско-угарском закону о чеку (§ 14.) односно смрти трасанта, а на случај његовог пада под стечај по томе закону трасат не треба да исплати чек, чим сазна за стечај. Тако наређује и § 12. аустријског закона. Али се треба обазирати и на положај трасата који увек неће на време сазнати да је отворен стечај.

§ 15. — Опозивање чека има дејства:

1.) кад протече рок који је одређен за подношење ради исплате;

2.) ако трасант чек, који гласи на име или „по наредби“, непосредно пошаље трасату с наређењем, да га измири лицу означеном у чеку, а опозивање стигне трасату пре него што је то наређење извршено.

Кад нема опозива, трасату је дужност према трасанту да чак исплати и пошто протече рок, осим ако не постоји друкчији споразум.

Трасант, који би после истека рока за подношење, располагао покрићем, ма да није пра-

вовањано опозвао чек, одговара за накнаду штете.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 15.

Овај параграф озакоњује начело да се чек не може од стране трасанта опозвати у току рока за поднашање него тек по истеку тога рока.

Као што се види питање опозивања решено је у смислу прописа § 15. бр. 1. и 2. хрватско-угарског и § 13. бр. 1. и 2. аустријског закона о чеку.

Чек се дакле начелно (бр. 1.) не може опозвати у току рока за подношење. Иначе ако би трасант имао права да опозове исплату чека сутра дан по издању, створило би се неповерење у установу чека. Трасант на пр.: кад год би имао да регулира какву против-тражбу с имаоцем чека могао би да опозове наредбу за плаћање. Истина, ималац у том случају имао би право да изиште протест и да тражи регрес од трасанта али није исто добити готов новац, чим се чек поднесе на исплату, и водити спор против трасанта путем регреса, јер трасант баш то и чека да би у спору против имаоца могао изнети своје приговоре и на тај начин осујетити исплату чека. Кад дакле, чек по својој природи треба да претставља то исто што и готов новац, онда он треба да буде и плаћен, чим се у одређеном року поднесе на исплату, иначе га нико неће примити.

Дакако речима (бр. 1.) „кад протече рок за поднашање на исплату“ није речено, да трасант не може и пре тога рока дати трасату авизу да чек не исплати, ако се не поднесе на време;

али такво наређење има дејство тек кад је рок за поднашање истекао. Ималац чека може се дакле поуздати у то, да ће му се чек исплатити, ако га поднесе на време.

У бр. 2. ствар је друкчија; чек није био предат оном, који треба да прими чековну своту, него је послат непосредно трасату. У овом случају може се трасату, и пре него протече рок за подношење забранити да исплати чек. Дакако то није могуће, ако чек гласи на доносиоца, јер се такав чек не може послати непосредно трасату.

§ 16. — Трасат кад плаћа чек, може захтевати да му се чек преда с потврдом на њему да је исплаћен.

Ималац може одбити делимичну исплату.

Кад трасат исплати само један део своте, може захтевати да се та отплата прибележи на чеку и да му се изда намира (признаница) на исплаћену своту.

§ 17. — Чек који је с предње стране прецртан двама упоредним цртама, може се исплатити само каквој банци (§ 2.). Ово прецртавање може да изврши или трасант или ималац чека.

Прецртај може бити општи или посебан.

Прецртај је општи, ако између двеју његових црта није ништа назначено или ако је написано „банка“, односно какав други израз који значи то исто, или само „и друштво“, а посебан је, ако је између његових црта написано име какве банке.

Општи прецртај може се претворити у посебан. Посебан пак не може бити претворен у општи.

Чек са посебним прецртајем може се исплатити само одређеној банци. Али ова, кад сама не врши наплату, може место себе одредити другу банку.

Забрањено је избрисати прецртај као и име означене банке.

Трасат, ако прецртани чек не исплати банци већ коме другом лицу, у случају кад је прецртај општи, или га исплати другом лицу, а не означеној банци, онда кад се на чеку налази посебни прецртај, одговоран је у оба случаја за проузроковану штету. Ова накнада штете не може бити већа од чековне своте.

§ 18. — Трасант, а тако исто и сваки ималац чека, може забранити да се чек исплати у готовом новцу; ради тога он треба да на предњој страни чека, а преко слога његовог, стави назначење „само за обрачун“ или други какав израз који то исто значи.

У том се случају чек може измирити само путем обрачуна са трасатом или са лицем, које има код трасата рачун (конто) или с чланом завода за обрачунавање, који постоји у месту плаћања. Ако трасат није члан таквога завода, он може приликом поднашања чека на њему означити којег члана тога завода у сврху обрачунавања. Овакав обрачун вреди као исплата. Назначење „само за обрачун“ не може се опозвати.

Ако не поступи по том назначењу, трасат одговара за проузроковану штету. Накнада не може бити већа од чековне своте.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: §§ 17. и 18.

Чекови на доносиоца ако се изгубе или буду украђени могу бити наплаћени и од лица,

која нису материјално легитимирана из чека. — Да би се знало, ко је чек поднео на исплату и наплатио, закони траже да пондосилац на самом чеку својим потписом утврди намир. Али се и то показало као недовољно, па се за то у Енглеској увео тако звани »crossed« чек или прецртани чек, који се има исплатити само којој банци или банкарју. — Прецртај може да буде општи или посебан. Општи је онда ако између паралелних линија извучених по предњој страни чека, стоји назначење „банка“ или израз који исто значи или само „и друштво“, а прецртај је посебан ако ту стоји име банкарја коме се чек може исплатити. — Ово је уобичајено зато што, ако се чек исплати ма коме банкарју или банци, онда ако се докаже да је чек изгубљен или украден, зна се која га је банка исплатила, па ће се од ње накнада тражити на случај да је чек неправилно исплаћен, док ако га је платило какво обично лице, накнада је низвесна. — Код банака постоје две врсте чекова: „чек за исплату“ и „чек за обрачун“. Први се у Народној Банци зове „бели чек“, а други „црвени чек“ јер су исписани на белом односно црвеном папиру. По формуларима Народне Банке чек за обрачун се стилизира „нека Народна Банка исплати из мога потраживања по жиро-рачуну“, — што значи, да се чек не може исплаћивати у готовом новцу већ преносом с рачуна трасантовог на рачун имаоца чека. Наравно да овакве чекове могу трасирати само они који имају отворен рачун код какве банке. То назначење „за обрачун“ не може се опозвати, а ако трасат не поступи по њему, одговара за штету, која не може бити већа од износа чека. — Хашка конференција је усвојила и систем прецртаног чека и систем чека за обрачун, а оставила државама слободу да оне уводе врсту чекова за

обрачун. — У дејству обадва система веома су слични, ипак је разлика у томе, да се за прецртани чек може, преко банке, тражити одмах и исплата готовином. — Наша два постојећа чековна закона познају само чек обрачун, али су се сви привредници изјаснили за обе врсте чека, па с тога их је и комисија усвојила. —

Регрес због неисплате

§ 19. — Ималац може вршити регрес против индосаната, трасанта и авалиста ако чек, поднесен на време не буде исплаћен.

Поднашање на исплату и неисплата треба да буду утврђени:

1. или јавном исправом („протест због неисплате“);

2. или потписаном изјавом трасатовом на чеку, у којој изјави треба да буде назначен дан, кад је чек био поднет; ова се изјава мора у протестном року унети у регистар протеста, што протестни чиновник има потврдити на чеку или алонжу;

3. или датираним уверењем завода за обрачунавање, којим се утврђује да је чек био поднет на време и да није измирен обрачун.

Протест због неисплате мора да се подигне пре него што протече рок за поднашање.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 19.

За очување регреса код чека као и код менице потребно је благовремено поднашање ради исплате и благовремени протест. Протест може бити: 1. обични протест, подигнут код суда или

јавног бележника; 2. изјава протеста на чеку, која мора бити заведена у протестни регистар (разлика од постојећих закона); 3. изјава завода за обрачунавање, која не треба да се заведе у протестни регистар, јер ће такав завод на основу уређења, које ће му дати Министар Трговине и Индустрије бити неко полузванично место.

По хашком члану 23. протест због неисплате треба да се подигне пре протека рока за подношење.

Рок за подношење чека на исплату установљен је у корист имаоца чека; он не мора чекати последњи дан рока, него га може поднети у току тога рока, дакле пре последњег дана. Али ако тада трасат још није добио покриће, вероватно је да ће га добити последњег дана одређеног рока за поднашање, па стога ће ималац врло често и сам чекати последњи дан тога рока ради поднашања на исплату и поднашања ради протеста због неисплате. Али и ако је хашка конференција усвојила то начело ипак је другим ставом § 23. одобрила државама да могу прописати у својим законима да се протест због неисплате може подићи првог радног дана иза дана подношења. Комисија није ово усвојила мислећи да је ималац довољно заштићен ако му се дозвољава подизање протеста још и на последњи дан рока за подношење на исплату, јер ови рокови по нацрту нису тако кратки, као што су по садашњим чековним законима.

Умножавање

§ 20. — Чек издан у земљи, а платив ван ње може се трасирати у више једнаких примерака. У сваком примерку треба да се у самом тексту назначи његов текући број; ако се то не

учини, сваки ће се примерак сматрати као засебан чек. Ово наређење не вреди за чекове на доносиоца.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 20.

Садашњи закони не познају дупликат код чека; но та је институција практиковала у прекоморском саобраћају из државе у државу; зато је и примљена.

Застарелост

§ 21. — Регресни захтеви имаоца чека против индосаната и против трасанта застаревају за шест месеца откад је протекао рок за подношење ради исплате.

Регресни захтеви индосаната једних против других и против трасанта застаревају за шест месеца од дана кад је индосант искупио чек или од дана кад је против њега код суда поступљено.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 21.

Овај параграф значи приличну разлику од садашњих закона по којима је рок застарелости у највише случајева за половину краћи. Већина мишљења привредних кругова и судова задовољна је са овим продужењем рока застарелости.

Тужба из основног посла

§ 22. — У место да подигне регресну тужбу (19.) ималац чека, ако није друкчије угово-

рено, може уз повраћај чека против трасанта, односно свога непосредног индосанта, — остварити тражбину која проистиче из правног односа, што је био основ издања односно преноса чека.

Тужбу у смислу става првог имаца чека има и онда, кад није испунио услове за регрес или је овај застарео, али му се у том случају од његовог потраживања одбија износ штете, коју је тужник претрпео због прекасно учињенога или пропуштенога поднашања чека.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 22.

Као сврха чека редовно није новација онога посла који је основ чеку; комисија, и с обзиром на то што се већина мишљења привредника и судова слажу са овим схватањем, сматра да је наређење § 22. оправдано.

Прописи меничног Закона, који вреде за чек

§ 23. — На чек се, сходно природи његовој, примењују ови прописи меничног Закона:

1. о разликама у своти (§ 6.);
2. о дејству меничне неспособности (§ 7.);
3. о одговорности неистинитог заступника (§ 8.);
4. о индосаменту (§§ 12.—17.), изузевши прописе о акцептирању и оне из ст. 2. § 16.;
5. о авалу (§§ 30. и 31.) с тим да трасатов авал нема чековноправног дејства;
6. о плаћању (§ 37. ст. 3. и § 40.);
7. о извештавању (§ 44.); о напомени „без трошкова“ (§ 45.); о солидарној одговорности (§ 46.); о регресној своти (§ 47. став први и тре-

ћи и § 48.); о предаји исправа и пребрисавању индосамената (§ 49.); изузимају се у овде наведеним параграфима прописи о акцепту и о камати одређеној у исправи;

8. о вишој сили (§ 53.) изузевши пропис о акцептирању;

9. о умножавању (§ 64.) изузевши другу реченицу првог става;

10. о лажним и преиначеним меницама (§§ 68. и 69.), изузевши прописе о акцептирању, а са овим додатком: „Штету, која проистиче из искупа лажног или преиначеног чека, сноси неистинити трасант лажнога чека или трасант преиначенога чека, ако су било ова лица било њихови намештеници, којима је поверено руковање чековима, крива у погледу издања лажног чека, или у погледу преиначења чека. У сваком другом случају штету сноси трасат. Противна погодба нема правног дејства“;

11. о протесту (§§ 70.—76. и 77. став 2.) изузевши прописе о акцепту и о протестирању на основу преписа чека (§ 72. бр. 1.);

12. о застарелости (§§ 79.—84.);

13. о неоправданом обогаћењу (§ 85.), изузевши пропис о акцептанту; али само ако нема места тужби из § 22. став други;

14. о праву залогa и придржаја (§§ 86.—89.);

15. о амортизацији (§§ 90.—93.) изузевши прописе о акцептанту;

16. о сукобима закона (§§ 94.—96.);

17. општа наређења (§§ 97.—101., и § 102. став први и трећи), изузевши пропис о акцептирању.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: § 23.

Како је већ горе поменуто, предлог усваја хрватски систем цитирања менично-правних прописа, који вреде за чек. У смислу тога система састављен је § 23. Додати треба још ово:

Ка броју 8. аустријско право за чек није усвојило пропис о утицају више силе, који има хрватско-угарско право. Наш предлог придружује се овом последњем праву.

1. Ка броју 10. Додатак узет је из досадашњих закона. Сврха му је, да се реши тешко питање ко, трасант или трасат, треба да сноси штету, која би настала због исплате лажног или преиначеног чека. Питање је решено са становишта, да трасат има прилике да види лажни или преиначени чек, а трасант (ималац чековне књижице) готово никада. Ради тога је праведније, да штету сноси трасат, па био он крив при исплати или не. Али, особито ради опрезне манипулације са чековним књижицама, потребан је изузетак у оним случајевима у којима је трасант — или његов намештеник — крив што се могао издати лажни или преиначени правилан чек; у тим случајевима штету сноси трасант, ако до трасанта нема кривце. Ове се норме уговором не могу преиначити.

2. Ка броју 13. Тужба због неоправданог обогаћења је само субсидијарна, т. ј. она се може подићи ако нема места тужби из става 2. § 22.

Разуме се да је захтев ради обогаћења обични цивилно-правни захтев.

3. Ка броју 14. Како је комисија у предлогу меничног закона примила из хрватско-угарског меничног закона прописе о праву залоге и придржаја, доследно је да их је примила и у нацрту

чековног закона, јер могу и код чека имати значаја, ма да по природи чека то неће бити често.

4. Ка броју 15. Комисија није нашла темелитога разлога, да би се прописи о амортизацији чека разликовали од прописа о амортизацији менице.

5. Ка броју 17. Чековна способност иста је као и менична, само ју треба строго разликовати од способности бити чековним трасатом (§ 2.). О чековној способности може се говорити само код трасанта, индосанта, авалиста.

Разуме се, да су и рокови за поднашање чека на исплату продужени до првог следећег радног дана, ако истеку на празник. Хрватско-угарски закон то изречно каже. Разлика од досадашњег аустријског закона у томе је, да се у рокове за поднашање на исплату убрајају и празници. Та измена није опасна, јер су рокови дужи.

Казнени прописи и прописи о судском поступању

§ 24. — Казниће се новчано са 2% од чековне своте, а најмање са две стотине динара онај:

1. који трасира чек без датума или са неистинитим датумом издања;

2. који такав чек, ма да зна за његове мане трасира од другог, преузме, пренесе или исплати;

3. који трасира чек противно пропису § 2.;

4. који претвори посебан прецртај у општи или избрише било прецртај било име означене банке (§ 17.).

Ко се намерно огреши о прописе предњег става, казниће се двоструко.

§ 25. — Трасант, који нема довољно покрића, казниће се са 10% од непокривене чековне своте, а најмање са пет стотина динара, осим ако није могао у време издања с разлогом мислити, да ће у доба поднашања чека ради исплате имати покрића.

Истом казном казниће се трасант, који учини такво расположење с покрићем, да онемогући исплату чека и ако зна, да га не може правоваљано опозвати (§ 15.) осим ако не докаже да то није учинио хотимично.

Поред тога у оба случаја дужан је трасант дати имаоцу чека потпуно задовољење (§ 4.).

§ 26. — Казне предвиђене у §§ 24. и 25. изриче грађански суд у ванпарничном поступку. Суд поступа по службеној дужности, кад у парници из чековног одношаја сазна за дела у поменутим параграфима, иначе по тражењу имаоца чека.

По службеној дужности не може се поступати, ако је од поднашања чека ради исплате протекло шест месеца, а по тражењу имаоца, ако је протекло три месеца.

Казне се изричу у корист државне благајне.

За дела предвиђена у § 25., новчана казна, у случају немогућности наплате, замениће се завором највише до три месеца.

За поступак, који се покрене по службеној дужности, надлежан је суд пред којим тече парница, а поступак по тражењу имаоца чека вршиће месно надлежни суд за чековне парнице против трасанта.

Прописи §§ 24.—25. не ускраћују примену Казног Закона.

§ 27. — За судско остваривање чековно-правних регресних захтева вреде исти прописи о надлежности и поступку као и за меничне регресне захтеве.

Мотиви комисије за предлог чековног закона: §§ 24.—27.

Хрватско-угарски и аустријски чековни закони разилазе се у погледу разних казни у чековном саобраћају; други познаје само један случај казне, на име за трасирање непокривеног чека. Први покушава да саобраћај са чековима обезбеди и казнама у другим случајевима. Комисија је примила хрватско-угарски систем. § 24. прописује казне, које се више тичу чековних формалности и разликује, да ли се пропис кршио намерно или ненамерно; § 25. говори о издавању непокривеног чека, као и о случају кад трасант после издања чека осујети исплату тиме, да диспонира с покрићем.

У § 26. уређен је поступак при изрицању редних казни и дати су остали у погледу ових казни потребни прописи. § 27. пак уређује надлежност судова за цивилне парнице, које проистичу из чека; за регресне парнице, дакле за чековне парнице у строгом смислу исти ће поступак бити као и у меничним регресним парницама; за друге парнице на основу чека вреди обичан поступак и општа надлежност.

Прелазна и завршна наређења

§ 28. — За чек вреде прописи §§ 107.—112. меничног закона.

§ 29. — Кад овај Закон ступи на снагу престају важити ниже побројани закони и законски прописи о чеку:

1. Закон од 3. априла 1906. год. Л. Д. 3. бр. 84, о чеку:

2. Законски чланак LVIII од 1908. год. заједничкога угарско-хрватскога државног сабора о чеку;

3. § 2. Законска чланка LXIV заједничкога угарско-хрватскога сабора о утјецају више силе на права која се темеље на чеку.

Прописи других закона, уредаба и наредба престају важити у колико су противни прописима овога закона.

§ 30. — У колико се који закон, уредба или наредба позива на прописе чековних закона (§ 29.) имају се подразумевати прописи овога закона.

§ 31. — Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија по протеку године дана, од дана обнародовања у „Службеним Новинама“.

Препоручујемо нашем Министру Правде да овај Закон обнародује, свима нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковавају.

УРЕДБА

од 23. октобра, 1929. — I год., Бр. 84134.,
о празницима у смислу Меничног Закона и
Закона о чеку.

§ 1. — У смислу Меничног Закона и Закона о чеку сматрају се као законски празници на подручје целе Краљевине:

а) Државни празници: рођендан Њ. В. Краља и Дан Уједињења;

б) Све недеље;

в) Сви у § 3 под 1 до 3 Закона о празницима наведени верски празници.

Закон о празницима од 27. септембра, 1929.-I год.: § 3. Верски празници државних службеника, у смислу § 1. су ови: 1) за православне: Бадњи дан, Божић (два дана), Богојављење, Св. Сава, Велики Петак, Ускрс (други дан), Ђурђев дан, Спасов дана, Св. Тирило и Методије, Духови (други дан), Успење пресвете богородице (Велика госпојина) и Св. Никола; — 2) за римокатолике: Божић (два дана), Нова година, Богојављење (Св. три краља), Св. Јосип, Спасово, Ускрс (други дан), Брашанчево (Тјелово), Петар и Павло, Св. Тирило и Методије, Велика госпа, Сви свети и Безгрешно зачеће бл. девице Марије; — 3) за грко-

католике: Бадњи дан, Божић (два дана), Богојављење (Св. три краља), Велики петак, Ускрс (други дан), Спасово, Св. Тирило и Методије, Духови (други дан) и Безгрешно зачеће бл. девице Марије... (Службене Новине Бр. 233. — ХСХ од 5. октобра, 1929.-I год.).

§ 2. — У подручјима окружних (првостепених) судова, у којима је, према сваком последњем општем попису становништва у целој Краљевини, једна трећина становништва исламске вере, сматрају се као законски празници у смислу Меничног закона и Закона о чеку поред у предњем параграфу наведених празника још и верски празници наведени у тачци 5. § 3. Закона о празницима.

Закон о празницима од 27. септембра, 1929. - I год.: § 3. Верски празници државних службеника у смислу § 1. су ови:.... 5) за муслимане: Рамазански Бајрам (три дана), Курбански Барјам (три дана), Мевлуд и 1. Мухарема (нова година — један дан).... (Службене Новине Бр. 233. — ХСХ до 5. октобра, 1929.-I год.).

§ 3. — У местима, у којима је 10 од сто становништва јеврејске вере сматрају се као законски празници у смислу Меничног закона и Закона о чеку поред у предњим параграфима наведених празника још и празници наведени у тачци 6. § 3. Закона о празницима.

Закон о празницима од 27. септембра, 1929.-I год.: § 3. Верски празници државних службеника у смислу § 1. су ови:... 6) за јевреје: Пасха (прва два и последња два дана), Рошашана (два

дана), Јон-кипур (дан и по) и Шевуот (два дана). — (Службене Новине Бр. 233. — ХСХ од 5. октобра, 1929.-I год.).

§ 4. — Председници апелационих судова утврдиће и објавиће најкасније до 15. децембра т. г., а затим у року од једног месеца после сваког будућег општег пописа становништва у целој Краљевини, у којим је подручјима окружних (првостепених) судова њиховог подручја трећина становништва исламске вере и у којим је местима њиховог подручја 10 од сто становника јеврејске вере, држећи се при томе последњег општег пописа становништва у целој Краљевини.

Ова утврђења објављују се у „Службеним Новинама“ и у званичним листовима свих ба новина.

§ 5. — На у предњим параграфима ове Уредбе наведене празнике у смислу Меничног закона и Закона о чеку не могу протестни органи против лица, која станују или бораве у Краљевини, односно у наведеним подручјима окружних (првостепених) судова односно у наведеним местима Краљевине, без обзира којој вероисповести припадала, предузети никаква чињења, која се тичу менице или чека.

§ 6. — Ова Уредба ступа на снагу дне 19. децембра 1929. године. Тога дана престају важити сви ранији прописи, који се односе на предмет ове Уредбе.

(Службене Новине Бр. 254. — СШ од 30. октобра, 1929.-I год.).

УРЕДБА

од 23. октобра, 1929. — I год., Бр. 84135.,

о замени протеста достављањем преписа
менице (чека).

§ 1. — За менице односно чекове до 500 (пет стотина) динара закључно, протестни чиновник, место протеста извршеног по прописима §§-а 70. до 77. став 1. Меничног закона и §-а 23. бр. 11. Закона о чеку на захтев протестанта, доставиће препорученим писмом сваком меничном (чековном) обавезнику препис менице односно чека са напоменом, да је меница протестирана (чек протестиран) због неисплате.

О томе протестни чиновник издаће протестанту уверење, које уводи у протестном року у протестни регистар. У таквом случају отпада нотификација по §-у 44. Меничног закона, односно §-у 23. бр. 7. Закона о чеку.

§ 2. — Ова Уредба ступа на снагу дне 19. децембра 1929. године.

(Службене Новине Бр. 254. — СШ од 30. октобра 1929.-I год.).

УРЕДБА

од 23. октобра, 1929. — I год., Бр. 84136.,

о протестним регистрима и о наградама за извршење протеста.

I Протесни регистри

§ 1. — Протестни регистар води се у три засебне књиге и то:

1) Протестни регистар, књига I., за протесте извршене по параграфу 71. м.з. и параграфу 19., став 2. бр. 1., 23. бр. 11. ч.з., према приложеном формулару I;

2) Протестни регистар, књига II., за уверење о замени протеста по параграфу 77. став 1. м.з. и параграфу 19. став 2. број 2. ч.з., према приложеном формулару II;

3) Протестни регистар, књига III., за уверење о замени протеста по параграфу 77. став 2. м.з. и параграфу 23. број 11. ч.з., према приложеном формулару III;

§ 2. — Срески судови и јавни бележници као и власти, које ће према параграфу 109. м.з. и параграфу 28. ч.з., у вези са параграфом 149. Трговачког закона за Србију и параграфом

141. Трговачког закона за Црну Гору на подручју Београдског и Скопљанског Апелационог суда и Великог суда у Подгорици подизати протесте, приправиће поменуте три књиге у напред за једну или више година.

На сваком листу навешће се наслов суда, односно друге власти, односно презиме, име и седиште јавног бележника, цели назив дотичне књиге и редни број листа.

Свака књига је тврдо увезана и прошивена концем, који иде кроз све листове (т.зв. јемстве-ником), чији су крајеви на унутрашњој страни корица причвршћени печатом претпостављеног суда (власти), а у књигама бележника печатом среског суда, у чијем подручју бележник има седиште.

Стављајући свој печат, суд (власт) ће још потврдити колико у књизи има листова. Потврда носи датум када је извршена и број протокола под којим је извршена.

Листови у књизи морају бити означени редним бројевима.

§ 3. — Подигнути протести и замене протеста, и то без обзира да ли је код замене протеста по §-у 77. став 1. м. з. и §-у 19. ст. 2. бр. 2. ч. 3. суделовао протестни орган, заводе се у протестни регистар, без одлагања, а замене протеста свакако пре истека протестног рока. При томе се мора пазити на ред како су протести и замене протеста подигнути, односно како су странке замолиле за завођење замене протеста у протестни регистар.

У протестни регистар се, према приложеним формуларима, заводи редом цела садржина протеста, односно цео садржај менице (чека) и

на њој написане изјаве (§ 77. ст. 1. м. з. и § 19. ст. 2 бр. 2. ч. 3.) односно цео садржај менице (чека) и уверења о замени протеста (§ 77. ст. 2. м. з. и § 23. бр. 11. ч. 3.).

Имаоцу менице или његовом пуномоћнику (§ 76. м. з.) предаће се одмах оригинал протеста са поднесеном меницом (чеком), односно поднесена меница (чек) на којој је написана потврда о завођењу изјаве у протестни регистар, односно оригинал уверења о замени протеста са поднесеном меницом.

§ 4. — Протестни орган потврдиће у протестном регистру да у њему заведена садржина одговара оригиналу протеста, односно поднесеној меници (чеку, препису менице) и на њој написаној изјави трасата (§ 77. ст. 1. м. з.) односно поднесеној меници (чеку, препису менице) и издатом уверењу о замени протеста (§ 77. ст. 2. м. з.).

§ 5. — Протестни регистар не сме се носити изван зграде протестне власти, односно изван канцеларије јавног бележника.

§ 6. — Протестни органи чине протестовање на писмену или усмену молбу имаоца менице, односно његовог пуномоћника. Усмена молба се не заводи у засебан судски записник (протокол). Писмена молба заводи се у регистар варија, и у подручјима, у којима се још не воде регистри, у деловодни протокол (уручбени записник).

Молилац плаћа таксу за молбу, била усмена или писмена.

Таксе за молбу, као и таксе за протест, и за замене протеста, лепе се и поништавају по прописима Таксеног и пристојбинског правилника.

По молби за протестовање, односно за уношење извршене замене протеста (§ 77. ст. 1. м. з.) односно за извршење замене протеста (§ 77. ст. 2. м. з.) неће се засебно решавати, већ ће се решење састојати у томе, што ће протестни орган одмах извршити протестовање, односно завођење замене протеста у протестни регистар, односно што ће извршити замену протеста и уверење о томе завести у протестни регистар. При томе, он се не сме упустити у испитивање, да ли је протестовање или завођење у поједином случају потребно или подесно за одржавање или вршење меничних (чековних) права, ако молилац захтева да протестовање или завођење изврши.

§ 7. — Оверени преписи протеста (§ 76. ст. 4. м. з.), као и оверени прописи уверења о замени протеста, издавање се само заинтересованим лицима, и само на основу писмених молби, а по наплати таксе и трошкова. У протестном регистру забележиће се бројеви решења на основу којих су ти прописи издати, коме су издати, и колико је преписа издато.

§ 8. — Када протестант, у смислу § 74. м. з., изврши пропуштену чинидбу у руке протестног органа, овај ће то на меници потврдити. Садржај потврде унеће у целости у посебни акт, који се заводи у деловодни протокол (уручбени записник) односно у регистар варија. На самој потврди на меници ставиће свој потпис, датум

и број акта под којим је потврда заведена и судски, односно јавнобележнички печат, па ће меницу предати протестату.

§ 9. — Протести и замене протеста могу се цитирати овим скраћеницама: „Про I р. бр...” односно „Про II. р. бр.” односно: „Про III. р. бр...”, додајући томе наслов суда (власти), односно име и седиште јавног бележника, који је подигао протест односно замену протеста:

§ 10. — Протестни регистри чуваће се десет година.

II. Награде

§ 11. — Сви протестни органи имају право на накнаду трошкова за подизање протеста и замена протеста. Ту се рачунају особито путни трошкови и трошкови проналажења протестовог локала и стана.

На награде за те радње имају право само јавни бележници и њихови помоћници.

§ 12. — За путне трошкове протестних органа, који су државни службеници, важи Уредба о накнади путних трошкова за службена путовања, судских службеника, која су извршена у интересу и о трошку приватне странке, а на њен захтев — од 29. марта 1929. године Службене Новине 84-XXXV.

§ 13. — За протесте меница и чекова, јавном бележнику припадају ове постепене награде: до дин. 500 дин. 15;

од дин. 500 до дин. 1000 дин. 20;
 од дин. 1000 до дин. 2000 дин. 30;
 од дин. 2000 до дин. 3000 дин. 40;
 од дин. 3000 до дин. 5000 дин. 50.

Преко вредности од 5000 динара до вредности од динара 10.000 повисује се ова такса за сваки започетих динара 1000, са дин. 2, а преко вредности од дин. 10.000 за сваких започетих дин. 1000 за дин. 1.50.

Кад се презентација има учинити на више места или кад се код власти има установити место за презентацију, припада за сваки даљи поступак јавном бележнику још и једна петина таксе из овог параграфа.

Када јавни бележник односно његов помоћник суделује при замени протеста по §-у 77. ст. 1. м. з., припадају му целе напред наведене награде, а кад ту замену протеста само уноси у протестни регистар припада му трећина тих награда, но никада мање од динара 15. Половица напред наведених награда, односно само напред наведени минимум од 15 дин. припада јавном бележнику за замену протеста коју изврши по §-у 77. ст. 2. м. з., но у овом случају припада му по 2. дин. за сваки препис менице (чека) ако га протестант не донесе сам.

§ 14. — Ако се протестовање врши у седишту јавног бележника али је место протестовања од канцеларије јавног бележника удаљено најмање један километар, јавни бележник има право на накнаду возарине по месној такси. Ако се протестовање има извршити изван седишта јавног бележника, припада му на име возарине по 6 динара за сваки километар пута од његове канцеларије и натраг, уколико од странке не прими прикладно возно средство.

§ 15. — Јавном бележнику припада за сваки дан, који је ради подизања протеста или замене протеста провео изван свог седишта, дневница од 100 динара. При том се под даном рачуна време од 24 часа које ваља тачно рачунати од одласка до повратка. Време дуже од 12 часова рачуна се као цео дан. Време до највише 12 часова рачуна се као пола дана и за то јавном бележнику припада половица дневнице. За преноћиште му припада 50 динара.

Дневница односно такса за преноћиште не припадају јавном бележнику, ако од странке прими храну односно конак.

§ 16. — Ако јавни бележник у истом месту и времену обави више послова, дневница, возарина и такса за преноћиште могу се само једанпут рачунати и имају се разделити на странке сразмерно.

§ 17. — Све награде и трошкове треба завести у свим примерцима исправа, које се заводе у протестни регистар.

§ 18. — Ова Уредба ступа на снагу 19. децембра 1929. године, и од тога дана губе важност сви ранији прописи о предмету ове Уредбе.

(Службене Новине Бр. 254. — СШ од 30. октобра, 1929.-I год.).

ПРИЛОЗИ

Формулар I

Срески суд¹⁾ у
 Јавни бележник у
 Протестни регистар, књига I Редни број

ПРОТЕСТ

На молбу²⁾ потписани је данас дне
 193 . . год. у сати показао — покушао показати³⁾
 у његовом — њиховом пословном локалу — стану у . .
 меницу — чек — препис менице следећег са-
 држаја:⁴⁾

и позвао — покушао позвати га да ту меницу — чек
 — препис менице исплати — акцептује — датира, да
 преда оригинал — дупликат те менице.

³⁾ није извршио — нису извршили предњу чи-
 нидбу, коју је потписати од њега — њих тражио.

¹⁾ односно назив друге власти;

²⁾ оставити један редак празан за име имаоца
 менице односно његовог пуномоћника;

³⁾ оставити један и по редак празан за име оба-
 везника;

⁴⁾ оставити десет празних редака за садржај ме-
 нице (чека);

⁵⁾ оставити редак и по празан за навођење узрока;

Потписани није могао³⁾ наћи у поменутом њего-
 вом — њиховом пословном локалу — стану — безу-
 спешно се распитивао код месне полицијске — општин-
 ске власти за пословни локал — стан³⁾).

³⁾ исплатио је имаоцу менице — чека — преписа
 менице — потписаном своту од што је потпи-
 сати забележио на меници — чеку — препису менице.

Потписати није могао³⁾ саопштити предњи захтев
 и то из узрока⁵⁾).

Трошак протеста ⁶⁾

У дне

Протестни судски чиновник
 јавни бележник
 помоћник јавног бележника
 г-на

⁶⁾ трошкови награде протестног чиновника и тро-
 шкови имаоца менице (такса и др.).

Формулар II

Срески суд¹⁾ у

Јавни бележник у

Протестни регистар, књига II Редни број

УВЕРЕЊЕ О ЗАМЕНИ ПРОТЕСТА

по §-у 77. ст. 1. м. з. и §-у 19. ст. 2. бр. 2. ч. з.

На молбу²⁾ да се у протестном року унесе у протестни регистар следећа изјава, коју је трасат — доминицијат — адресат по потреби — акцептант за част — издавалац³⁾ датирао и потписао на меници — чеку — препису менице следећег садржаја:⁴⁾

потписати је тој молби удовољио тако да је цели садржај менице — чека и предње изјаве на њој завео у протестни регистар, а на поменутој-м меници — чеку — препису менице потврдио да је поменута изјава данас унесена у протестни регистар, назначио трошкове овог поступка а онда је вратио⁵⁾.

Трошкови предњег поступка⁵⁾

У дне

Протестни судски чиновник

јавни бележник

помоћник јавног бележника

г-на

¹⁾ односно назив друге власти;²⁾ оставити један редак празан за име имаоца менице односно његовог пуномоћника;³⁾ непотребно брисати и оставити један и по редак празан за име обвезника;⁴⁾ оставити десет празних редака за цео садржај са изјавом на меници (чеку);⁵⁾ таксе и трошкови протестанта, затим награда и трошкови протестног органа.

Срески суд¹⁾ у
 Јавни бележник у

Формулар III

Протестни регистар, књига III Редни број

УВЕРЕЊЕ О ЗАМЕНИ ПРОТЕСТА

по §-у 77. ст. 2. м. з. односно §-у 23. бр. 11. ч. з.

На молбу²⁾ потписани је данас препорученим писмом послао следећим лицима:³⁾

по један препис менице — чека — преписа менице, који-а гласи:⁴⁾ и уједно сваком од њих напоменуо да је предња-и меница — чек — препис менице протестован-а због неисплате.

Потписани је данас ово уверење увео у протестни регистар а ово оригинално уверење предао⁵⁾

Трошак предњег поступка⁵⁾

У дне

Протестни судски ченовник
 јавни бележник
 помоћник јавног бележника
 г-на

¹⁾ односно назив друге власти;

²⁾ оставити један редак празан за име имаоца менице односно његовог пуномоћника;

³⁾ оставити пет празних редака за име обвезника;

⁴⁾ оставити десет празних редака за садржај менице (чека);

⁵⁾ таксе и трошкови имаоца менице, затим награда и трошкови протестног органа.

Јав. бр.
 38526